

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії

Наукові записки РДГУ

Випуск 25

Рівне
Видавець О. Зень
2014

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: Збірник наукових праць: Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 25. – Рівне: О. Зень, 2014. – 313 с.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор:

Постоловський Руслан, кандидат історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук (м. Рівне).

Заступник головного редактора:

Шелюк Людмила, кандидат історичних наук, професор (м. Рівне).

Відповідальний редактор:

Шеретюк Валерій, кандидат історичних наук, доцент (м. Рівне).

Члени редколегії:

Жилюк Сергій, доктор історичних наук, професор (м. Острог).

Киридон Алла, доктор історичних наук, професор (м. Київ).

Степанков Валерій, доктор історичних наук, професор (м. Кам'янець-Подільський).

Стоколос Надія, доктор історичних наук, професор (м. Рівне).

Троян Сергій, доктор історичних наук, професор (м. Київ).

Фісанов Володимир, доктор історичних наук, професор (м. Чернівці).

Чухліб Тарас, доктор історичних наук (м. Київ).

Швецова-Водка Галина, доктор історичних наук, професор (м. Рівне).

Шугаєва Людмила, доктор філософських наук, професор (м. Рівне).

*Свідоцтво про державну реєстрацію:
Серія КВ № 15857-4329Р від 12 жовтня 2009 р.*

Відповідальність за достовірність і точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей несуть автори опублікованих матеріалів та їх наукові керівники.

Думки авторів статей з позицією редколегії можуть не співпадати.

Друкується за рішенням Вченої Ради Рівненського державного гуманітарного університету, протокол № 4 від 28 листопада 2014 р.

Згідно постанови президії ВАК України часопис «Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії» визнано фаховим виданням у галузі історичних наук (постанова від 17 квітня 2010 р.)

Адреса редакції: 33027, м. Рівне, вул. Остафова 31,
історико-соціологічний факультет РДГУ.
тел. 0-362-22-59-01
isfconf@mail.ru

«Відкритий лист до Президента України» так і залишився непочутим українською владою. Мовне питання, як і раніше, залишилося у сфері політики, й слугувало засобом додаткового притягнення електоральних балів. Таким воно є й сьогодні. На цьому громадсько-політична активність Михайла Юліановича практично завершується і найголовнішою тому причиною бачиться важкий стан здоров'я вченого. 23 жовтня 2001 року його не стало.

Загалом громадсько-політична діяльність М. Ю. Брайчевського протягом 1991 – 2001 рр. мала неабияке значення для української держави та суспільства. Викладацька діяльність Михайла Юліановича стала прикладом для освітньої спільноти у процесі становлення нової системи викладання історичних дисциплін, заснованій на свободі, незаангажованості та націоцентричних позиціях у висвітленні історії України. Публіцистичні статті вченого з проблем політичного устрою, мовного питання, вплинули на суспільну активність у процесах державотворення, сприяли процесу демократизації українського суспільства та націлювали на відхід від радянського імперського мислення. Співпраця М. Брайчевського з українською діаспорою сприяла як популяризації України та її історії в світі, як і розвитку української науки всередині країни. Підняття М. Брайчевським мовного питання сприяло формуванню громадської думки щодо становища української мови, й таким чином впливало на формування державної політики у цій сфері.

Джерел та література

1. Антонович М. М. Ю. Брайчевський. Коли і як виник Київ. – К.: Вид-во АН УРСР, 1963 – 163 с. / М. Антонович // Український історик. – Нью-Йорк; Мюнхен, 1964. – Т. I. – С. 48 – 49.
2. Антонович М. М. Ю. Брайчевський. Походження Русі. – К.: Вид-во АН УРСР, 1968 – 224 с. / М. Антонович // Український історик. – Нью-Йорк; Мюнхен, 1969. – Т. VI. – С. 150 – 152.
3. Атаманенко А. Українське історичне товариство: ідеї, постаті, діяльність / А. Атаманенко. – Острог, 2010. – 670 с.
4. Брайчевський М. Державній мові – державну підтримку. Відкритий лист Президенту України Леоніду Кучмі / М. Брайчевський // Столиця. – № 39 (244). – 2000. – С. 12.
5. Брайчевський М. Нація і держава (II) / М. Брайчевський // Київ. – № 3. – 1993. – С. 121 – 126.
6. Брайчевський М. Нація і держава (історіографічні роздуми. Фрагмент) / М. Брайчевський // Літературна Україна. – № 4 (4517). – 1993. – С. 5.
7. Брайчевський М. Про новий союзний договір / М. Брайчевський // Самостійна Україна. – № 1. – 1991. – С. 2 – 3
8. Винар Л. Михайло Брайчевський: співпраця з УІТ і УВАН / Л. Винар // Український історик. – Нью-Йорк; Київ; Львів; Острог; Торонто; Париж, 2009. – Т. XLVI. – С. 103 – 123.
9. Гирич І. Михайло Брайчевський та УІТ // Український історик. – Нью-Йорк; Київ; Львів; Торонто; Париж, 2003. – Т. XL. – С. 60 – 71.
10. Жовтяк-Тараскіна Д. С. Мовне питання в діяльності політичних партій у період виборів / Д. С. Жовтяк-Тараскіна // Ефективність державного управління: збірник наукових праць Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України. – Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2012. – Вип. 30. – С. 283 – 289.
11. Кульчицький С. Утвердження незалежної України: перше десятиліття / С. Кульчицький // Український історичний журнал. – № 3. – К.: Інститут історії України НАН України, 2001. – С. 48 – 68.
12. Кухарчук Ю. Просвітник українського народу / Ю. Кухарчук // М. Брайчевський. Твори. – К.: Вид-во імені Олени Теліги, 2004. – Т. 1. – С. 5 – 36.
13. Про заходи відзначення 130-річчя від дня народження М.С. Грушевського Кабінет Міністрів України; Постанова від 02.08.1996 № 886 // Офіційний портал Верховної ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/886-96-%D0%BF>
14. Седнева Н. Роль політичних партій у формуванні та регулюванні мовної політики в Україні / Н. Седнева // Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/Portal/Soc_Gum/Npchdu/Politolgy.
15. Средний курс национальной денежной единицы Украины к иностранным валютам (1992-1999) // U-kraina.com – Веб-визитка України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.u-kraina.com/index.php?option=com_content&view=article&id=44:-----1992-1999&catid=19&Itemid=32.
17. Україна: політична історія XX – початок XXI століття / за ред. В. Барана, О. Бойка, В. Верстюка [та ін.]; голова ред. ради В. Литвин. – К.: Парламентське видавництво, 2007. – 1028 с.
18. Хрущев Н. О программе коммунистической партии Советского Союза. Доклад Н. С. Хрущева 18 октября 1964 года / Н. Хрущев // Материалы XXII съезда КПСС. – М.: Государственное издательство политической литературы, 1964. – С. 121 – 231.
19. Шумлянський С. «Мовне питання» після парламентських виборів: від політичної кон'юнктури до державної політики / С. Шумлянський // Український центр політичного менеджменту [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m=1&n=58&c=1245>.

УДК 32:629.33 /36 (477)

В. Дубей

ОСНОВНІ ВІХІ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ АВТОМОБІЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ (1991-2010 РР.)

У науковій статті досліджуються основні етапи розвитку системи державного регулювання міжнародних автомобільних перевезень, звертається увага на формування центральних органів виконавчої влади у цій царині. Доведено, що за роки незалежності України, система державного регулювання міжнародних автомобільних перевезень пройшла складний шлях розвитку.

Ключові слова: автомобільний транспорт, міжнародні автомобільні перевезення, державне регулювання міжнародних автомобільних перевезень.

The main stages of development of the international road haulage system state regulation were analyzed in this article, also it draws attention to the formation of the central authorities in this field. It is proved that during Ukraine's independence, the system of state regulation of international road transport haulage developed with difficulties.

Keywords: motor transport, international road haulages, government regulation of international road transport haulages.

Актуальність проблеми. Реалізація у другій половині XX ст. в країнах ЄС транспортної політики, зокрема адекватне інституційне забезпечення галузі, тобто утворення нових або реорганізація існуючих інституцій (структур), дозволило досягти збалансованого розвитку різних видів перевезень, покращити їх якість та збільшити рентабельність. Для України цей досвід є актуальним, оскільки реальна система державного регулювання міжнародних автомобільних перевезень у нашій країні все ще перебуває на стадії формування.

Відтак одним із важливих напрямів розвитку міжнародних автомобільних перевезень є вдосконалення системи їх державного регулювання, яке, на думку дослідника А. Горева, необхідне з таких причин: наявність жорсткої конкуренції на ринку автомобільних перевезень; високий рівень природного монополізму на транспорті; потреба підтримувати суспільну безпеку з точки зору безпеки дорожнього руху; необхідність перерозподілу прибутку в інфраструктуру, яка забезпечує автоперевезення; жорстке дотримання перевізниками міжнародних конвенцій та угод [12, с.15].

Розробка методів оцінки процесів формування та вдосконалення системи державного регулювання міжнародних автомобільних перевезень, методичних підходів та практичних рекомендацій сформульовані в роботах учених А. Новікової, Т. Блудової, А. Ткаченка, Ю. Пащенко, Д. Прейгера, В. Мироненка, А. Горева, Ф. Кацмана, В. Пуна та інших.

Мета даної статті – узагальнити підходи вітчизняних дослідників до проблеми державного управління автомобільним транспортом, зокрема висвітлити політику України у сфері міжнародних автомобільних перевезень і дати авторське тлумачення цієї проблеми.

Об'єктом аналізу стали нормативні акти та окремі праці, присвячені розглядові еволюції державного регулювання діяльності в галузі міжнародних автомобільних перевезень.

Державне регулювання являє собою комплекс факторів, які впливають на ефективність транспорту та на підтримку національних учасників транспортного процесу. Воно реалізується перш за все через нормативно-правову діяльність держави. Слушним є твердження з цього приводу А. Горева, котрий наголошує, що основними методами регулювання автотранспортної діяльності є нормативно-правові, економічні та змішані [12, с.15]. У найбільш загальному вигляді поняття правового методу пов'язують із владною природою державного управління. Юридичне регулювання здійснюється на основі засобів правової

регламентації (у вигляді видання законів, постанов, розпоряджень та інших нормативних актів) і конкретних розпорядчо-правових актів (призначення на посаду, затвердження структури, виділення коштів тощо). Регулювання організаційних відносин, пов'язаних із використанням державних повноважень органами управління чи окремими посадовими особами, здійснюється у відповідності з нормами адміністративного права.

Українські правники вважають основними саме правові методи, під якими розуміють спосіб здійснення управлінських функцій відповідно до вимог чинного законодавства і правової доктрини. Основними правовими методами управління транспортом є адміністративні й економічні. До адміністративних методів вони відносять видання владних актів (укази Президента; постанови Уряду; накази Міністерства, департаментів тощо). Адміністративні методи управління повинні бути економічно обумовленими, тобто враховувати реальні виробничі умови і ґрунтуватися на економічних законах. Економічні методи – такі способи управління, які базуються на використанні економічної зацікавленості підприємств транспорту й окремих їх працівників у результатах роботи. Такі методи мають за основу майнову і оперативну самостійність підприємств, можливість вибору тих чи інших самостійних рішень у межах, передбачених статутами чи положеннями цих підприємств [14, с.48-49].

Схожої позиції дотримується А. Сапсай, який пише: „Основними формами державного регулювання мають стати закони України та інші нормативно-правові акти, цільові програми розвитку транспорту, механізми ліцензування, сертифікації та контролю. Для їх ефективного дії повинні, як правило, використовуватися податкові, кредитно-фінансові, митні та інші економічні важелі” [13, с.29-30].

Вітчизняний правник Ф. Шульженко зазначає, що „метою державного управління транспортом є організаційне забезпечення нормального і безпечного функціонування транспортної системи, яка має ґрунтуватися на поєднанні приватних і публічних інтересів” [14, с. 46].

Основними завданнями державного управління автомобільним транспортом, який здійснює міжнародні перевезення, є: забезпечення своєчасного, повного та якісного задоволення потреб у перевезеннях; безпечне функціонування транспорту під час міжнародних перевезень; захист економічних інтересів України та законних інтересів підприємств і організацій транспорту та споживачів транспортних послуг; створення рівних умов для розвитку господарської діяльності підприємств транспорту; обмеження монополізму та розвиток конкуренції.

Для виконання зазначених завдань необхідна чітка структура та функціонування всіх державних органів, громадських організацій та підприємств, які займається міжнародними автомобільними перевезеннями. Відтак систему державних органів управління автомобільним транспортом становлять Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Міністерство інфраструктури України, Державна адміністрація автомобільного транспорту, Державна служба автомобільних доріг України, органи державної влади на місцях та органи місцевого самоврядування в частині реалізації компетенцій у сфері управління транспортом. Загальне державне регулювання діяльності автомобільного транспорту здійснює Кабінет Міністрів України відповідно до своїх повноважень. Уряд відповідає за стратегічне планування, яке полягає у визначенні завдань загальної політики з метою створення комплексної транспортної мережі, а також за здійснення контролю за прийняттям фінансових рішень і координацію зусиль різних органів в умовах значної децентралізації.

У період переходу до ринкової економіки на транспорті відбувалися радикальні інституційні зміни. Після ліквідації галузевих союзних і республіканських міністерств по видах транспорту в листопаді 1992 р. було створено Міністерство транспорту України. Положенням про Міністерство транспорту України, яке на даний час втратило чинність, були визначені основні завдання цього органу відносно всіх видів транспорту та створено в його структурі департаменти, в тому числі й автомобільного транспорту [8, с.43].

Протягом наступних років неодноразово проводилися реорганізації Міністерства та його департаментів, що безперечно негативним чином вплинуло на організацію роботи транспорту. Однак позитивним було закріплення в Положенні про Міністерство транспорту України від 11 травня 2000 р. (втратило чинність на підставі Указу Президента від 27 серпня 2004 р.) необхідності створення умов для інтеграції транспортного комплексу України до європейської та світової транспортної системи, вжиття заходів щодо реалізації галузевого співробітництва України з Європейським Союзом та забезпечення адаптації законодавства України з питань функціонування транспортного комплексу до законодавства ЄС [11].

Основні положення щодо вдосконалення ефективності державного регулювання міжнародних автомобільних перевезень були реалізовані в Законі України „Про автомобільний транспорт”. Відповідно, державне регулювання у цій сфері спрямовувалося на забезпечення балансу суб'єктів господарювання на автомобільному транспорті незалежно від форм власності та якісне і безпечне його функціонування; визначення загальних засад, пріоритетних напрямів стратегічного розвитку, шляхів оптимізації діяльності та системи управління; захист національного ринку транспортних послуг та суб'єктів господарювання, раціональне використання енергетичних та матеріальних ресурсів; охорону довкілля від шкідливого впливу автомобільного транспорту [1].

Згідно зі ст. 6 цього Закону, основними функціями державного регулювання діяльності автомобільного транспорту є: формування ринку послуг; контроль за виконанням законодавства про автомобільний транспорт; нормативно-правове регулювання з питань автомобільного транспорту; ліцензування діяльності перевізників; стандартизація і сертифікація; організація та контроль автомобільних перевезень; тарифна, інноваційна та інвестиційна політика; державне замовлення на соціально значущі послуги автомобільного транспорту загального користування; захист прав споживачів послуг автомобільного транспорту.

Постановою Кабінету Міністрів України від 6 червня 2006 р. (втратила чинність на підставі Постанови Кабінету Міністрів від 1 червня 2011 р.) було затверджено нове Положення про Міністерство транспорту та зв'язку України, згідно з яким Міністерство забезпечувало проведення державної політики на автомобільному транспорті, зокрема реалізацію глобального підходу до міжнародного співробітництва, організацію контролю за виконанням міжнародних договорів України та розробку пропозицій щодо розвитку міжнародного співробітництва у сфері міжнародних перевезень пасажирів і вантажів. Крім того, це Міністерство брало участь у проведенні заходів щодо укладання міжнародних договорів з питань міжнародних перевезень пасажирів і вантажів та в роботі міжнародних організацій автомобільного транспорту; забезпечувало видання дозвільних документів на міжнародні перевезення пасажирів і вантажів тощо [4; 5].

Урядовим органом державного управління в галузі автомобільного транспорту був Департамент автомобільного транспорту, який організував контроль за виконанням законодавства про автомобільний транспорт та здійснював підготовку пропозицій щодо його вдосконалення, у встановленому порядку брав участь у здійсненні стандартизації та сертифікації, ліцензування перевезень, формувал пропозиції стосовно тарифної політики, відповідно до законодавства забезпечував захист прав споживачів послуг автомобільного транспорту загального користування. 1999 р. Департамент автомобільного транспорту було перейменовано в Державну адміністрацію автомобільного транспорту. Постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 2000 р. відповідно до Указів Президента України від 15 грудня 1999 р. „Про систему центральних органів виконавчої влади” [9] та від 15 грудня 1999 р. „Про зміни у структурі центральних органів виконавчої влади” [10] у складі Міністерства транспорту було створено Державний департамент автомобільного транспорту на базі Державної адміністрації автомобільного транспорту, що ліквідувалась [3]. Цією ж Постановою було затверджено оновлене Положення про Державний департамент автомобільного транспорту (Укравтотранс), яка втратила чинність на підставі Постанови Кабінету Міністрів від 3 вересня 2008 р. [7]. Держдепартамент займався стратегічними питаннями забезпечення функціонування та розвитку автотранспорту. Пріоритетним напрямом його діяльності стало подальше вдосконалення системи управління на основі існуючого розподілу функцій управління між Держдепартаментом (питання регулювання) і Головавотрансінспекцією (питання контролю) [3].

2008 р. згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 23 липня 2008 р. „Питання державного управління в галузі автомобільного транспорту” з метою удосконалення системи державного управління в галузі на базі Державного департаменту автомобільного транспорту було створено Державну адміністрацію автомобільного транспорту [6]. Постановою Кабінету Міністрів України від 3 вересня 2008 р. було затверджено Положення про Державну адміністрацію автомобільного транспорту [7]. Згідно з ним, Державтотрансадміністрація – урядовий орган у сфері автомобільного транспорту, який діяв у системі Мінтрансзв'язку, відповідальний перед Кабінетом Міністрів України, підзвітний і підконтрольний Міністрові транспорту та зв'язку. Основними завданнями Державтотрансадміністрації була участь у межах компетенції в реалізації державної політики у сфері перевезень

пасажирів і вантажів автомобільним транспортом, здійснення в установленому порядку управління в галузі автомобільного транспорту, організація дотримання вимог законодавства щодо забезпечення безпеки дорожнього руху, здійснення відповідно до законодавства регулятивних та дозвільно-реєстраційних функцій у межах повноважень. Крім того, на Державотранссадміністрацію були покладені наступні обов'язки: брати участь у діяльності міжнародних організацій та забезпечувати виконання зобов'язань, що випливають з членства в таких організаціях; реалізувати державну політику у сфері міжнародних автомобільних перевезень пасажирів і вантажів, готувати в установленому порядку проекти відповідних міжнародних договорів, брати за дорученням Міністерства участь у роботі міжурядових комісій і міжнародних організацій з питань автомобільних перевезень та забезпечувати виконання положень міжнародних договорів; формувати і вести реєстр, визначати мережу та затверджувати паспорти міжнародних автобусних маршрутів [7].

Центральний орган виконавчої влади в галузі транспорту забезпечує проведення державної політики на автомобільному транспорті через свої територіальні органи. До грудня 1998 р. територіальним органом управління у сфері автотранспорту загального користування, який займався й міжнародними перевезеннями, були обласні територіально-виробничі об'єднання автомобільного транспорту. Постановою Кабінету Міністрів України від 4 грудня 1998 р. „Про створення автотранспортних управлінь Міністерства транспорту”, яка втратила чинність на підставі Постанови Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2005 р., територіально-виробничі об'єднання були реорганізовані в автотранспортні управління в Автономній Республіці Крим та областях. Цією ж Постановою було затверджене Положення про автотранспортні управління Міністерства транспорту. Згідно з п.3 Положення, основним завданням територіальних органів було забезпечення державного регулювання діяльності автотранспорту та здійснення контролю за дотриманням суб'єктами підприємницької діяльності усіх форм власності, що виконують перевезення пасажирів і вантажів автотранспортом, вимог нормативних актів, стандартів і норм, які регулюють ці перевезення. Однією з функцій автотранспортних управлінь було проведення конкурсів на перевезення пасажирів автотранспортом на міжнародних маршрутах та здійснення сертифікації послуг [2].

Крім зазначених вище установ, значну роль в організації міжнародних автоперевезень відігравало Державне підприємство „Служба міжнародних автомобільних перевезень” (ДП „СМАП”), яке було створено відповідно до наказу Міністерства транспорту та зв'язку України від 17 жовтня 2005 р. на майновій базі Українського державного підприємства „Укрінтеравтосервіс”. Основними напрямками діяльності ДП „СМАП” було здійснення міжнародних зв'язків, які стосувалися діяльності автомобільного транспорту, організація контролю за дотриманням суб'єктами підприємницької діяльності усіх форм власності, що виконують перевезення пасажирів і вантажів автотранспортом, наявності ліцензій та ліцензійних карток на право надання послуг з міжнародних перевезень пасажирів і вантажів автомобільним транспортом, наявності дозвільних документів на здійснення міжнародних автоперевезень, а також надання вітчизняним та іноземним юридичним особам і громадянам всіх видів послуг з оформлення дозвільних документів на міжнародні автомобільні перевезення пасажирів та вантажів. ДП „СМАП” брало участь у підготовці проектів міжурядових угод та міжнародних договорів з питань міжнародних автомобільних перевезень, роботі змішаних комісій, передбачених положеннями міжурядових угод та міжнародних організацій, забезпеченні організації перевезень пасажирів і вантажів автомобільним транспортом у міжнародному сполученні. 17 серпня 2011 р. розпорядженням Кабінету Міністрів України ДП „СМАП” було ліквідоване. Його функції передані Державній інспекції України з безпеки на наземному транспорті.

Висновки. Отже, за роки незалежності України система державного регулювання міжнародних автомобільних перевезень пройшла складний шлях розвитку. Вона і досі перебуває на стадії формування. Це пов'язано з тим, що більшість установ у період трансформаційних перетворень досить часто зазнають змін. Крім того на них впливали політичні, економічні та соціальні чинники.

Відтак, можна констатувати, що система управління сферою міжнародних автомобільних перевезень є цілісною та дієвою, проте потребує вдосконалення. Основними недоліками недостатньо сформованого інституційного забезпечення галузі є: нестабільність інститутів та часті зміни підходів до управління цією важливою галуззю народного господарства; недостатня послідовність державної політики стосовно формування механізму управління цією сферою, що обумовлюється реструктуризацією та реорганізацією органів управління; слабка співпраця між інституціями; недостатній методологічний та науковий супровід діяльності, пов'язаний із недостатнім фінансуванням ґрунтовних досліджень міжнародного ринку перевезень та недосконалою системою статистичних спостережень; декларативність стратегій та концепцій розвитку міжнародних автомобільних перевезень.

Джерела та література

1. Про автомобільний транспорт : Закон України від 05 квітня 2001 р. № 2344-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 22. – С. 105–124.
2. Про створення автотранспортних управлінь Міністерства транспорту : Постанова Кабінету Міністрів України від 04 грудня 1998 р. №1913 // Офіційний вісник України від 24.12.1998 р. – 1998. – № 49. – С. 26.
3. Положення про Державний департамент автомобільного транспорту : Постанова Кабінету Міністрів України від 30 березня 2000 р. № 586 // Офіційний вісник України від 21.04.2000 р. – 2000. – № 14. – С. 19.
4. Положення про Міністерство транспорту та зв'язку України : Постанова Кабінету Міністрів України від 6 червня 2006 р. № 789 // Офіційний вісник України від 21.06.2006 р. – 2006. – № 23. – С. 25.
5. Про затвердження Положення про Міністерство транспорту та зв'язку України : Постанова Кабінету Міністрів України від 6 червня 2006 р. № 789 // Офіційний вісник України від 21.06.2006 р. – 2006. – № 23. – С. 25.
6. Питання державного управління в галузі автомобільного транспорту : Постанова Кабінету Міністрів України від 23 липня 2008 р. № 681 // Офіційний вісник України від 19.09.2008 р. – 2008. – № 68. – С. 11.
7. Положення про Міністерство транспорту України : Розпорядження Президента України від 10 червня 1992 р. № 103 // Збірник розпоряджень Президента від 30.06.1992 р. – 1992. – № 2. – С. 43.
8. Про систему центральних органів виконавчої влади : Указ Президента України від 15 грудня 1999 р. № 1572/99 // Урядовий кур'єр від 14.12.2010 р.
9. Про зміни у структурі центральних органів виконавчої влади : Указ Президента України від 15 грудня 1999 р. № 1573/99 // Голос України від 18.12.1999 р.
10. Положення про Міністерство транспорту України : Указ Президента України від 11 травня 2000 р. № 678/2000 // Урядовий кур'єр від 30.08.2000 р.
11. Горев А. Проблемы регулирования грузовых автомобильных перевозок / А. Горев // Транспорт Российской Федерации. – 2006. – №5. – С.15–16.
12. Сапсай А. Виклик ЄС Україні / А. Сапсай // Перевізник UA. – 2008. – №8. – С. 29–31.
13. Транспортне право України: навч. посіб. / [Демський Е. Ф., Гіжєвський В.К., Демський С. Е., Мілашевич А. В.]; за заг. ред. В. К. Гіжєвського, Е. Ф. Демського. – К. : Юрінком Інтер, 2002. – 416 с.

УДК 261.7

Ю. Ліннік

ФЕНОМЕН ПОЛІТИЧНОГО ПРАВОСЛАВ'Я: СПРОБА РЕЛІГІЄЗНАВЧОГО АНАЛІЗУ

Стаття присвячена феномену політичного православ'я. Велика увага в статті звертається на сучасні процеси в Українській православної церкві і Російській православної церкві, які пов'язані з політичним православ'ям. Автор аналізує діяльність організацій, які пропагують ідеї політичного православ'я і “Святої Русі”. Головне завдання статті є дослідження феномену політичного православ'я і показати його вплив на державу і суспільство в сучасній Україні.

Ключові слова: політичне православ'я, «Свята Русь», інтегральний націоналізм, громадська організація і симфонія влади.

The article is devoted to the phenomenon of political orthodoxy. Much attention in the article is paid to modern processes in Ukrainian Orthodox Church and the Russian Orthodox Church, which are related to political orthodoxy. The author analyzes the activities of organizations that promote the idea of political orthodoxy and “Holy Rus”. The main objective of this article is to study the phenomenon of political orthodoxy and show its impact on the state and society in modern Ukraine.

Keywords: political orthodoxy, “Holy Rus”, integral nationalism, public organization and symphony of power.

ЗМІСТ

ПРОБЛЕМИ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ В НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ

Ковальова О. ДАВНЬОРУСЬКА ХРАМОВА АРХІТЕКТУРА І СИМВОЛІКА ПРАВОСЛАВНОГО ХРАМУ	3
Жарська О. ЛУННИЦІ З ФОНДІВ КУЛЬТУРНО-АРХЕОЛОГІЧНОГО ЦЕНТРУ «ПЕРЕСОПНИЦЯ»: ХАРАКТЕРИСТИКА ТА СЕМАНТИКА ЇХ ПОХОДЖЕННЯ	5
Кузьма Т. ІСТОРИЧНІ ТРАДИЦІЇ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ТА БЛАГОДІЙНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	8
Петрик В. ВІД ГОРОДА ДО МІСТА - ТРАНСФОРМАЦІЯ УРБАНІСТИЧНОЇ СТРУКТУРИ МІСТ ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ (КОРОЛІВСТВА РУСИ) У XIII-XIV ст.	11
Блануца А. УКРАЇНСЬКІ КНЯЗІВСЬКО-ШЛЯХЕТСЬКІ РОДИ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ «УКРАЇННИМИ» ПРИКОРДОННИМИ МІСТАМИ/ЗАМКАМИ У РАННІЙ НОВИЙ ЧАС	13
Альмес І. РУКОПИСНІ КНИГИ У КРЕХІВСЬКОМУ МОНАСТІРІ В XVII-XVIII ст. (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ІНВЕНТАРНИХ ОПИСІВ)	16
Островська Ю. ЦЕРКОВНЕ БУДІВНИЦТВО ПІД ПАТРОНАТОМ ІВАНА СТЕПАНОВИЧА МАЗЕПИ	19
Синяк І. ПРИКОРДОННІ «ЛЮБ'ЯЗНОСТІ». ЕТЮДИ З ІСТОРІЇ ЗАПОРОЗЬКО-ПОЛЬСЬКИХ СТОСУНКІВ ДОБИ НОВОЇ СІЧІ (1734 – 1775) (ДЕКІЛЬКА ДОКУМЕНТІВ З ГОЛОВНОГО АРХІВУ ДАВНІХ АКТІВ У ВАРШАВІ)	20
Рудянин І. РОЗВИТОК ОСВІТИ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ, ЯК ОДИН ІЗ НАПРЯМІВ ДІЯЛЬНОСТІ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОГО ДУХОВЕНСТВА (1772-1914 рр.)	25
Шеретюк Р. ЕТНОКУЛЬТУРНА АСИМІЛЯЦІЯ НАСЕЛЕННЯ ПРАВОБЕРЕЖНОЇ УКРАЇНИ ЯК ОДИН ІЗ ПРОВІДНИХ НАПРЯМІВ ВНУТРІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ РОСІЇ (1825-1839 рр.)	27
Самчук Т. ВИКЛАДАННЯ ТАНЦІВ В УНІВЕРСИТЕТІ СВ. ВОЛОДИМИРА (1834-1859)	30
Парфенюк Л. ТАРАС ШЕВЧЕНКО ЯК ДОСЛІДНИК ПЕРЕСОПНИЦЬКОГО ЄВАНГЕЛІЯ	34
Стоколос Н. НИЩЕННЯ КУЛЬТУ СВЯТОГО ЙОСАФАТА НА ТЕРЕНАХ ХОЛМЩИНИ І ПІВДЕННОГО ПІДЛЯШШЯ (ДРУГА ПОЛОВИНА XIX ст.): ЧИННИКИ, ОСНОВНІ ВІХИ, НАСЛІДКИ	36
Марек М. ЛЕМКІВЩИНА - ПРОБУДЖЕННЯ, КОНФЛІКТ, НЕВІДОМЕ МАЙБУТНЄ	38
Березняк Я. ДІЯЛЬНІСТЬ КІНСЬКИХ ЗЕМСЬКИХ ПУНКТІВ В ТАВРІЙСЬКІЙ ГУБЕРНІЇ (КІНЕЦЬ XIX – ПОЧАТОК XX ст.)	40
Зюбровський А. ХЛІБНА ЛОПАТА, КОЦЮБА, ПОМЕЛО: ЇХ ТЕХНОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА ОБРЯДОВІ ФУНКЦІЇ В НАРОДНІЙ КУЛЬТУРІ ПОВСЯКДЕННЯ УКРАЇНЦІВ КІНЦЯ XIX – СЕРЕДИНИ XX ст.	41
Брязкало Т. ПІДОПЛІЧКО ІВАН ГРИГОРОВИЧ (1905–1975): ЖИТТЯ ТА НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ (ДО 110-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)	43
Шавлинский Н. ПРЕДУСЛОВИЯ СОЗДАНИЯ БЕЛОРУССКИХ ОРГАНИЗАЦИЙ В ОДЕССЕ И ИХ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ В КОНЦЕ 1917 - НАЧАЛЕ 1918 гг.	46
Левчук І. ВЕКТОРИ ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ У МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД «ГРОМАДСЬКОГО ОБ'ЄДНАННЯ ПРАЦЮЮЧИХ ЖІНОК»	47
Лебедюк Є. ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ ТА ЕВОЛЮЦІЯ ЦЕРКОВНОГО УСТРОЮ ОРГАНІЗАЦІЇ ЄХСС	50
Безмертний А. ВЗАЄМОВІДНОСИНИ СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ КУПЦІВ ІЗ УКРАЇНСЬКОЮ КООПЕРАЦІЄЮ У 1920-х-1930-х рр. XX ст.	52
Павлюк Я. ПОЛІТИКО-ПРАВОВИЙ СТАТУС УКРАЇНЦІВ ПІСЛЯ 1921 р.	54

Гуменюк О. ЕВОЛЮЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА СРСР ПРО ШЛЮБ ТА СІМ'Ю: УКРАЇНСЬКА СКЛАДОВА	55
Білан С. РЕПРЕСІЇ СТАЛІНСЬКОГО РЕЖИМУ ПРОТИ ПРЕДСТАВНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ АГРАРНОЇ НАУКОВОЇ ШКОЛИ	57
Каплюк О. ЗАКАРПАТСЬКІ УКРАЇНЦІ В ЧЕХОСЛОВАЦЬКИХ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАННЯХ В СРСР В РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ	59
Карпуніна Т. АГІТАЦІЙНА ТА АНТИРЕЛІГІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ РАДЯНСЬКОЇ ВЛАДИ СЕРЕД НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ НА ЗАВЕРШАЛЬНОМУ ЕТАПІ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ	62
Костишин Е. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ ЗАХІДНИХ ОБЛАСТЕЙ УРСР НАПЕРЕДОДНІ ПЕРЕБУДОВИ	67
Галішевський В. ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ М. БРАЙЧЕВСЬКОГО У 1991 – 2001 рр.	70
Дубей В. ОСНОВНІ ВІХИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ АВТОМОБІЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ (1991-2010 рр.)	73
Літвік Ю. ФЕНОМЕН ПОЛІТИЧНОГО ПРАВОСЛАВ'Я: СПРОБА РЕЛІГІЄЗНАВЧОГО АНАЛІЗУ	75
Яроцький П. ІНСТИТУАЛІЗАЦІЙНЕ СТАНОВЛЕННЯ КАТОЛИЦИЗМУ В НЕЗАЛЕЖНІЙ УКРАЇНІ	79
Гайдай О. ЗА КРОК ДО «ЛЕНІНОПАДУ»: ОСОБЛИВОСТІ СТАВЛЕННЯ НАСЕЛЕННЯ ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИХ ОБЛАСТЕЙ ДО КОМУНІСТИЧНИХ ПАМ'ЯТНИКІВ В 2013 р.	82
Пержун В. СОЦІАЛЬНО-ІСТОРИЧНА ПАМ'ЯТЬ: ФАКТОРИ ЗБЕРЕЖЕННЯ, АКТУАЛЬНІСТЬ ІСНУВАННЯ, СУЧАСНІ СОЦІОКУЛЬТУРНІ ПЕРЕВАГИ	86
Радецька А. PROCES ROZWOJU FEMINIZMU W NIEPODLEGLEJ UKRAINIE ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM SFERY AKTYWIZMU OBYWATELSKIEGO I ŚRODOWISKA AKADEMICKIEGO	88
Самотіс Я. АТРИБУТИВНІ ЕЛЕМЕНТИ У ВЕСНЯНІЙ ОБРЯДОВСТІ УКРАЇНЦІВ: СИМВОЛІЧНІ ФУНКЦІЇ ТА ЇХ ЛОКАЛЬНА СПЕЦИФІКА	89
Урбан М. KRZYTKA HEROICZNEGO OBRAZU STEPANA BANDERY WE WSPÓŁCZESNEJ PUBLICYSTYCE UKRAIŃSKIEJ	93
Мишков В. СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БЛОКРИНИЦЬКОЇ ІЄРАРХІЇ СТАРООБРЯДЦІВ В УМОВАХ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ	96
Шугасва Л. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ ІНСТИТУАЛІЗАЦІЇ АНТИТРИНІТАРИЗМУ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ	97
Двойнінова О., Кушпетюк О. ДІЯЛЬНІСТЬ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНЦІВ ПОРТУГАЛІЇ З МЕТОЮ ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ	99
Ворон Оксана ПРОПОВІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ РКЦ В УКРАЇНІ: ОСНОВНІ ФОРМИ ТА МЕТОДИ «НОВОЇ СВАНГЕЛІЗАЦІЇ»	101
Докаш В. РЕЛІГІЯ ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ФЕНОМЕН ТА ІНТЕГРАТОР УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	104
Рудик О. СУЧАСНИЙ СТАН ТА МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ УКРІПЛЕНИХ РАЙОНІВ УКРАЇНИ	107
ІСТОРИКО-КРАЄЗНАВЧИЙ НАУКОВИЙ ДИСКУРС	
Пословська А. АРХЕОЛОГІЧНІ ДЖЕРЕЛА У ВИВЧЕННІ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ ТА МИСТЕЦТВА ВОЛИНИ ДАВНЬБОРУСЬКОГО ЧАСУ	110
Баланович В. СВИНЦЕВІ ПЛОМБИ ДОРОГОЧИНСЬКОГО ТИПУ З ПЕРЕСОПНИЦІ	112
Терський С. ЛІТОПИСНА ПЕРЕСОПНИЦЯ У СИСТЕМІ МІСТ СХІДНОЇ ВОЛИНИ ОРДИНСЬКОГО ПЕРІОДУ (середина XIII–XIV ст.)	116
Ващук Д. ДО ПИТАННЯ ВОЛОДІННЯ ЗАМКОМ РІВНЕ РОДИНОЮ ОСТРОЗЬКИХ У СЕРЕДИНІ XVI ст.	121

Серебрякова О. МАНТИЧНІ ДІЇ З КІЛКАМИ В ОБРЯДОВІЙ ПРАКТИЦІ ЖИТЕЛІВ ЧЕРКАЩИНИ	124
Кривенко А. АПОТРОПЕІЧНА СЕМАНТИКА ВОДОХРЕСНОЇ ОБРЯДОВОСТІ У ВОЛИНЯН (НА ОСНОВІ ПОЛЬОВИХ МАТЕРІАЛІВ З СОКАЛЬЩИНИ)	126
Мельничук Д. ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТНЬОЇ ТА ВИДАВНИЧОЇ СПРАВИ У ВОЛИНСЬКІЙ ЄПАРХІЇ (кінець XVIII-початок XX ст.)	128
Казначєєва Л. ДІЯЛЬНІСТЬ ВОЛИНСЬКИХ ГУБЕРНСЬКИХ ПРЕДВОДИТЕЛІВ ДВОРЯНСТВА	130
Трофімук-Кирилова Т. НАЙМ “ДОБРОВОЛЬЦІВ” ЯК СПОСІБ УХИЛЕННЯ ЄВРЕЙСЬКИХ ГРОМАД ВІД ВИКОНАННЯ РЕКРУТСЬКОЇ ПОВИННОСТІ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ВОЛИНСЬКОЇ ГУБЕРНІЇ)	135
Чибирак С. ПАВЛО ЧУБИНСЬКИЙ І ВОЛИНЬ: ДО 175-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ	138
Абрамчук О. СТАНОВЛЕННЯ ДУБЕНСЬКОГО ФОРТУ	140
Мосієвич Ю. ІСТОРИЧНІ ТА СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ ВОЛИНИ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХ ст.	141
Поніманська Т., Доброчинська В. З ІСТОРІЇ РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ НА ЗАХІДНІЙ ВОЛИНІ (початок ХХ ст. – 1944 р.)	143
Федорчук С. ХМЕЛЯРСТВО НА ЗАХІДНІЙ ВОЛИНІ У МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД (1921–1939 рр.)	148
Переходько Н. АПТЕЧНА МЕРЕЖА У ВОЛИНСЬКОМУ ВОЄВОДСТВІ (1921–1939 рр.): ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ТА ДІЯЛЬНІСТЬ	151
Іванов С. ОСВІТА НА ВОЛИНІ В РОКИ НІМЕЦЬКОЇ ОКУПАЦІЇ (1941–1944 рр.)	154
Зек Б. УКРАЇНСЬКА ДОПОМІЖНА АДМІНІСТРАЦІЯ ЛУЦЬКА У РОКИ НАЦИСТСЬКОЇ ОКУПАЦІЇ	157
Іценко О. ТРАГІЧНА ЗАГИБЕЛЬ ЕКЗАРХА АВТОНОМНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ АЛЕКСІЯ (ГРОМАДСЬКОГО)	160
Савчук П. РОЛЬ ПРОПАГАНДИ У БІЛЬШОВИЗАЦІЇ МАС У 1943-1945 рр.	163
Зиль В. СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНИЙ ВИМІР БОРОТЬБИ РАДЯНСЬКОЇ ВЛАДИ З НАЦІОНАЛІСТИЧНИМ ПІДПІЛЛЯМ НА ВОЛИНІ (1944-1950-ті рр.)	166
Сорочинська Т. СКЛАДОВІ КОМПОНЕНТИ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ЗАКЛАДІВ РІВНЕНЩИНИ ПОВОЄННОГО ПЕРІОДУ	168
Гілевич І. ОСНОВНІ ГОСПОДАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ ПОЛІЩУКІВ У НАУКОВИХ СТУДІЯХ ДРУГОЇ ПОЛОВИНІ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ ст.	170
Ларькіна Л. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ПІДґРУНТЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОВАДЖЕННЯ КОМІСІЯМИ СПРІЯННЯ ЗА ДОТРИМАННЯМ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО РЕЛІГІЙНІ КУЛЬТИ У 60-80-ті рр. ХХ ст.	173
Чура О. РЕЛІГІЙНИЙ РЕНЕСАНС У ЛЬВОВІ НАПРИКІНЦІ 80-х ПОЧАТКУ 90-х рр. ХХ ст. У РЕЦЕПЦІЇ КОМУНІСТИЧНОЇ ВЛАДИ МІСТА	175
Чура В. ФІНАНСОВЕ СТАНОВИЩЕ РІВНЕНСЬКОГО ОБЛАСНОГО КОМІТЕТУ КПРС-КПУ В УМОВАХ РОЗГОРТАННЯ НАЦІОНАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЧНОГО РУХУ НАПРИКІНЦІ 80 – ПОЧАТКУ 90-Х рр. ХХ ст.	177
Біляковський П. ЗАМОЧУВАННЯ ХРЕСТІВ У РИТУАЛЬНИХ ПРАКТИКАХ ВИКЛИКАННЯ ДОЩУ (ЗА ПОЛЬОВИМИ МАТЕРІАЛАМИ З УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ)	180
Горошко Л. «ДОКИ ЩЕ НЕ РОЗСИПАЛАСЯ» (ОБРЯДОДІЇ З ВОДОЮ ПІД ЧАС НАРОДИН У ЧЕРКАСЬКІЙ ТРАДИЦІЇ)	183
Немеєч В. ДЕРЕВЦЕ ЯК ПРЕДМЕТНО-СИМВОЛІЧНИЙ КОМПОНЕНТ ВЕСІЛЬНОГО РИТУАЛУ: ВОЛИНСЬКО-ПОКУТСЬКІ ПАРАЛЕЛІ (НА МАТЕРІАЛАХ З РАДЕХІВСЬКОГО І БОГОРОДЧАНСЬКОГО РАЙОНІВ)	185

Булга І. ФОРМИ ПРАВОСЛАВНОЇ РЕЛІГІЙНОСТІ СУЧАСНОЇ ВОЛИНИ: СПРОБА ТИПОЛОГІЗАЦІЇ	186
Грипич С. ІСТОРИЧНЕ КРАСЗНАВСТВО ЯК ОСНОВА СУЧАСНОЇ ІСТОРИЧНОЇ ОСВІТИ (НА ПРИКЛАДІ ІСТОРИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ)	189
ПРОБЛЕМИ ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ І МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН: НАУКОВИЙ ДИСКУРС	
Патяка О. ШТАНДАРТИ СТАРОДАВНЬОГО РИМУ: РИСИ ВОЄННО-САКРАЛЬНОГО ФЕНОМЕНУ	192
Тимчук І. ХРИСТІЯНІЗАЦІЯ ВЕЛИКОГО НОВГОРОДА	194
Сосновая Л. АЛЕНОРА АКВИТАНСЬКА - ВИДАТНА ЧИ ТИПОВА КОРОЛЕВА СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ?	197
Лашта В. ЗАВОЮВАННЯ ЄВРОПЕЙЦІВ У ЛАТИНСЬКІЙ АМЕРИЦІ	198
Лашта І. КОЛОНІЗАЦІЯ ПІВДЕННОЇ І ЦЕНТРАЛЬНОЇ АМЕРИКИ В XV –XVII ст.	199
Петраускас Р. МЕЖДУ ВІЛЬНЮСОМ И КИЕВОМ: ЛИТОВСКИЕ ВЕЛЬМОЖИ ВО ГЛАВЕ КИЕВСКОГО ВОЕВОДСТВА В XV– НАЧАЛЕ XVI вв.	200
Самчук І. ДУХОВНО-СУСПІЛЬНІ ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ СТАРООБРЯДНИЦТВА	204
Ціватий В. ДИПЛОМАТИЧНІ СИСТЕМИ ТА ІНСТИТУТИ ДИПЛОМАТІЇ ДОБИ РАНЬОГО НОВОГО ЧАСУ (XVI-XVIII ст.): ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ	205
Константинов В. ОТНОШЕНИЯ МОЛДАВИИ И РЕЧИПОСПОЛИТЫ ВО ВРЕМЕНА ПЕРВОГО ГОСПОДАРСТВА ШТЕФАНА ТОМШЫ II (1611-1616)	208
Малов А. НЕВЕЛЬСКОЕ «СИДЕНИЕ» 1613–1619 гг.	210
Плюта Н. РОЗВИТОК КОЛОНІАЛЬНОЇ ІДЕЇ У ФРАНЦІЇ В НОВИЙ ЧАС	220
Зелена В. ЖІНОЧА ОСВІТА В РОСІЙСЬКІЙ ІМПЕРІЇ: ІНІЦІАТИВА ДЕРЖАВИ ЧИ СУСПІЛЬСТВА?	223
Герштун А. ПРИЧИНИ ТА ПЕРЕДУМОВИ АНГЛО – БУРСЬКОЇ ВІЙНИ 1899-1902 рр.	225
Кондратюк М. Т. Г. МАСАРИК ЯК ВИРАЗНИК ІДЕОЛОГІЇ ЧЕСЬКОЇ ВЛАДИ ЩОДО ВЗАЄМВІДНОСИН ДЕРЖАВИ, ЦЕРКВИ ТА ШКОЛИ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ НА ПОЧАТКУ ХХ ст.	228
Гнідик І. ПОЧАТКИ ДІЯЛЬНОСТІ ЄПІСКОПА СОТЕРА ОРТИНСЬКОГО У США	230
Вавуліч В. РОСІЙСЬКО-СЕРБСЬКА ВІЙСЬКОВА СПІВПРАЦЯ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ (1914-1915 рр.)	233
Богалейша С. ПРОЕКТИ СОЗДАНИЯ БЕЛОРУССКО-ЛИТОВСКОГО ГОСУДАРСТВА ВО ВРЕМЯ ПЕРВОЙ МИРОВОЙ ВОЙНЫ	235
Кукса О. ОСОБЛИВОСТІ НАЦІОНАЛЬНО-ДЕРЖАВНОГО БУДІВНИЦТВА В БІЛОРУСІЇ ТА В УКРАЇНІ В 1917-1920 рр.	237
Глібіщук М. ВІДДІЛ ПРОПАГАНДИ ПРИ УРЯДІ А. ДЕНІКІНА	238
Карповець Ю. ПРОБЛЕМА ДИТИНСТВА І МАТЕРИНСТВА В БЛОКАДНОМУ ЛЕНІНГРАДІ	240
Ворон О. ФУНКЦІОНУВАННЯ ЄВРЕЙСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ЧЕХОСЛОВАЦЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ	242
Віруцька С. ЯНОШ КАДАР І ЧЕХОСЛОВАЦЬКА КРИЗА 1968 РОКУ	245
Постоловський Р. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ ПЕРІОДУ «ПРАЗЬКОЇ ВЕСНИ» У ПОГЛЯДАХ ЧЕСТМІРА ЦІСАРЖА	247

Яковлєва Д. ХАРАКТЕР ТА ОСОБЛИВОСТІ ІСЛАМСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ В ІРАНІ 1978-1979 рр.	249
Покляцька В. ДРУГА ХОЛОДНА ВІЙНА: ЗАГОСТРЕННЯ РАДЯНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОГО ПРОТИСТОЯННЯ (1979-1985 рр.)	251
Пилипенко В. РЕАЛІЗАЦІЯ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ СРСР ЩОДО ІРАНУ В МЕЖАХ ІНІЦІАТИВ ООН, 1979 – 1989 рр.	254
Янчук О. ІСТОРИЧНІ ПЕРЕГОВОРИ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ В ПОЛЬЩІ ЗА “КРУГЛИМ СТОЛОМ”. ДО 25-РІЧЧЯ СТВОРЕННЯ ОБ’ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ В ПОЛЬЩІ	256
Галушка-Адайкін А. КРИЗА РЕЖИМУ «НОВОГО ПОРЯДКУ» В РЕСПУБЛІЦІ ІНДОНЕЗІЯ	258
Грубінко А. ПЕРІОДИ І ФАКТОРИ РОЗВИТКУ ПОЛІТИКИ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ЩОДО СПІЛЬНОЇ ЗОВНІШНЬОЇ І БЕЗПЕКОВОЇ ПОЛІТИКИ ЄС (1990-2014 рр.)	261
Грицай С. ІСТОРИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОЦЕСУ МОДЕРНІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ (1991 - 2011 рр.)	264
Андрощук І. ЧЕХІЯ В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН	267
Вавринюк А. DEMOGRAFIA WYBRANYCH PAŃSTW ŚWIATA JAKO INTERDYSCYPLINARNY OBSZAR BADAŃ	268

ПРОБЛЕМИ ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВА ТА ІСТОРІОГРАФІЇ

Конопка В. ІСТОРИЧНІ ДЖЕРЕЛА ХЛІБОРОБСЬКИХ МОТИВІВ У КАЛЕНДАРНІЙ ОБРЯДОВІСТІ УКРАЇНЦІВ	272
Хромова І. ЗНАКИ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ В НУМІЗМАТИЧНОМУ ДОСЛІДЖЕННІ	275
Крайнік Ю. УНІВЕРСАЛИ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО ЯК ІСТОРИЧНЕ ДЖЕРЕЛО XVII ст.	278
Шамсутдинова-Лебедюк Т. СІМЕЙНО-ШЛЮБНІ ВІДНОСИНИ В ІСЛАМІ: АНАЛІЗ ЗАРУБІЖНОЇ ІСТОРІОГРАФІЇ	280
Гончар О. ВПЛИВ МИКОЛИ КОСТОМАРОВА НА СТАНОВЛЕННЯ НАУКОВОГО СВІТОГЛЯДУ ДМИТРА БАГАЛІЯ	283
Бойко Ю. ІСТОРІОГРАФІЧНИЙ ОГЛЯД ПРАЦЬ ПРИСВЯЧЕНИХ ЖИТТЮ І ДІЯЛЬНОСТІ ЄВГЕНА ЧИКАЛЕНКА	285
Кравчук О. ПРОБЛЕМА РЕАБІЛІТАЦІЇ ОБРАЗУ Г. РАСПУТІНА В ПОСТРАДЯНСЬКІЙ РОСІЙСЬКІЙ ІСТОРІОГРАФІЇ	289
Михальчук Р. ГОЛОКОСТ НА ТЕРИТОРІЇ РІВНЕНЩИНИ: ІСТОРІОГРАФІЯ ПРОБЛЕМИ	291
Білоус Н. «ПАКТ МОЛОТОВА-РІББЕНТРОПА: ІСТОРІОГРАФІЯ ПИТАННЯ»	295
Сипко Б. ФРАНЦУЗЬКА ІСТОРІОГРАФІЯ ПРО МУСУЛЬМАНСЬКУ СПІЛЬНОТУ П’ЯТОЇ РЕСПУБЛІКИ	296
Мартинчук І. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДЖЕРЕЛЬНОЇ БАЗИ ПРОБЛЕМИ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ СЛОВАЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ	299
Корнієнко Н. УКРАЇНСЬКА ІСТОРІОГРАФІЯ ПРО ВПЛИВ «РОСІЙСЬКОГО ФАКТОРУ» НА ПОЛІТИКУ США ЩОДО УКРАЇНИ у 2009-2012 рр.	302

РЕЦЕНЗІЇ, АНОТАЦІЇ, ОГЛЯДИ

Давидюк Р. ОСТАРБАЙТЕРИ З РІВНЕНЩИНИ: МІЖ ДВОМА ТОТАЛІТАРНИМИ РЕЖИМАМИ	305
--	-----

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	307
------------------------------------	-----

ЗМІСТ	309
--------------------	-----

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії

Наукові записки РДГУ

Випуск 25

Відповідальність за достовірність і точність наведених фактів,
цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей несуть
автори опублікованих матеріалів та їх наукові керівники.
Думки авторів статей з позицією редколегії можуть не співпадати.

Відповідальний за підготовку збірника до видання
Валерій Шеретюк

Комп'ютерна верстка
Вікторія Кравчук, Владислав Самсонюк

Обкладинка
Григорій Волохов

Підписано до друку 1.12.2014 р.
Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 65,1. Замовлення №164/1. Наклад 300

Видавець О. Зень
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія РВ № 26 від 6 квітня 2004 р.
вул. Кн. Романа, 9/24, м. Рівне, 33022;
0362-24-45-09; 068-025-067-4;
olegzen@ukr.net

Віддруковано засобами різнографічного друку
ПП Самборський І.О.
33028, м. Рівне, вул. Княгині Ольги, 8

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії: Збірник наукових праць: Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 25. – Рівне: О. Зень, 2014. – 313 с.

ISBN 978-617-601-107-1